

**टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे**  
**ग्रंथपालन आणि माहितीशास्त्र विशारद (B.Lib I. Sc.)**  
**परीक्षा : मे-२०२५**  
**सत्र - २**  
**विषय : प्रलेखन आणि माहितीशास्त्र (BL24-221/BL-23-221)**

दिनांक : ०७/०५/२०२५

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

**सूचना:** १) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

**प्र.१ योग्य पर्याय निवडा**

**(१०)**

१. सी. डब्ल्यू. हॅन्सन यांनी प्रलेखांचे वर्गीकरण किती गटात केले?  
अ) दोन  
ब) चार  
क) पाच  
ड) सहा
२. निवडक प्रसारण ही संकल्पना कोणी प्रस्थापित केली?  
अ) कैसर  
ब) लुहान आय बी एम  
क) रंगनाथन  
ड) यापैकी नाही
३. पारंपारिक , अपारंपरिक , नवपरिचित आणि यांत्रिक प्रलेखांमध्ये माहिती स्रोताचे वर्गीकरण कोणी केले?  
अ) रंगनाथन  
ब) ब्रॅडफोर्ड  
क) ग्रीगन  
ड) हेन्सन
४. इन्सडॉक चे प्रमुख केंद्र कोणत्या शहरा मध्ये आहे?  
अ) कलकत्ता  
ब) मुंबई  
क) हैद्राबाद  
ड) नवी दिल्ली
५. खालीलपैकी कोणता माहितीचा तृतीयक स्रोत आहे?  
अ) नियतकालिक  
ब) पाठ्यपुस्तक  
क) संदर्भग्रंथ  
ड) ग्रंथसूची
६. कच्चे , मूल्यांकन न केलेले, प्रक्रिया न केलेले आणि असंगठित तथ्य म्हणून ओळखले जाते.  
अ) डेटा  
ब) माहिती  
क) ज्ञान  
ड) विसडम
७. DRTC ची स्थापना कोणत्या वर्षी झाली?  
अ) १९६२  
ब) १९५२  
क) १९४२  
ड) यापैकी नाही
८. रंगनाथन यांनी प्रलेखांचे किती गटात वर्गीकरण केले?  
अ) दोन  
ब) तीन  
क) चार  
ड) पाच
९. Communication ही संज्ञा कोणत्या भाषेपासून आली आहे?  
अ) ग्रीक  
ब) लॅटिन  
क) जर्मन  
ड) फ्रेंच
१०. प्रलेखाचे तीन गटात वर्गीकरण कोणी केले?  
अ) सी. डब्ल्यू. हन्यन  
ब) डेनिस ग्रीगन  
क) एस. . आर. रंगनाथन  
ड) सी. ए. कटर

**प्र.२ थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही २)**

**(३०)**

१. डेनिस ग्रीगन यांनी केलेले प्रलेखांचे वर्गीकरण सांगा ?
२. चांगल्या भाषांतराचे गुण व प्रकार सांगा ?
३. निर्देशन म्हणजे काय ? त्याचे टप्पे स्पष्ट करा ?

- प्र.३ सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही २) (४०)
१. माहितीचा प्रवाह यावर सविस्तर माहिती लिहा ?
  २. सारलेखनाची व्याख्या देऊन साराचे प्रकार स्पष्ट करा ?
  ३. प्रलेख म्हणजे काय ? त्याची कार्य व सेवा सांगा ?

- प्र.४ टिपा लिहा (कोणत्याही २) (२०)
१. डेसिडॉक
  २. प्रचलित जागरुकता सेवा
  ३. निसाट

### English Translation

#### Documentation & Information Science (BL24-221/BL-23-221)

**Q. 1 Choose the correct option** (10)

1. C. W. Hanson classified documents into how many groups?  
a) Two b) Four  
c) Five d) Six
2. The concept of selective dissemination was introduced by ....  
a) Kaiser b) Luhan IBM  
c) Ranganathan d) None of these
3. Who categorized information source into conventional, non- conventional and meta documents.  
a) Ranganathan b) Bradford  
c) Grogan d) Henson
4. In which city is the main center of INSDOC located?  
a) Calcutta b) Mumbai  
c) Hyderabad d) New Delhi
5. Which of the following is a tertiary source of information?  
a) Journals b) Textbook  
c) Reference book d) Bibliography
6. Raw, unevaluated, unprocessed and unorganized facts is known as:  
a) Data b) Information  
c) Knowledge d) Wisdom
7. In which year was DRTC established?  
a) 1962 b) 1952  
c) 1942 d) None of these
8. Into how many groups did Ranganathan classify the documents?  
a) Two b) Three  
c) Four d) Five
9. From which language does the term communication come?  
a) Greek b) Latin  
c) German d) French
10. Who classified the documents into three groups?  
a) C. W. Hanyan b) Dennis Grogan  
c) S. R. Ranganathan d) C. A. Cutter

**Q. 2 Answer the following in short (Any 2) (30)**

1. What is the classification of documents made by Dennis Grogan?
2. What are the qualities and types of good translation?
3. What is the Indexing? Explain the stages of indexing?

**Q. 3 Answer the following in detail (Any 2) (40)**

1. Write detail information on information flow?
2. Explain the types of Abstract by giving a definition of Abstract?
3. What is a document? Explain its function and service?

**Q. 4 Write Short notes (Any 2) (20)**

1. DECIDOC
  2. Current Awareness service
  3. NISSAT
-